

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Nämnden för utbildningsvetenskap
Institutionen för språk och litteratur

1TYÄ04 Tyska II – inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 30
högskolepoäng

German II – for upper secondary school teachers, 30 credits

Huvudområde

Tyska

Ämnesgrupp

Tyska

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för språk och litteratur 2011-06-17

Senast reviderad 2012-12-04. Revidering av mål, innehåll och litteratur.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2013

Förkunskaper

Tyska I – inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 1–30 hp.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat:

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- identifiera och analysera aspekter av lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- diskutera, analysera samt göra ämnesdidaktiska ställningstaganden (val) i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,
- på tyska uttrycka sig såväl muntligt som skriftligt inom ämnesområden som är relevanta för kursen.

Innehåll

Kursens innehåll beskrivs i delkurserna nedan.

Delkurs 1 Grammatik och fonetik II 7,5 högskolepoäng

Grammatik, 4,5 hp

Kursen innehåller en fördjupning av de under termin ett inhämtade kunskaperna i grammatik och tysk syntax.

Tysk fonetik, 3 hp

Delkursen ger en översikt över de allmänna fonetikens grundbegrepp, terminologi och grundläggande metodik samt över tyskans ljudbildnings- och intonationssystem.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- visa fördjupning av sina i termin ett inhämtade kunskaper i såväl tysk grammatik som tyska språkets formsystem och tysk syntax, samt ha förvärvat kunskaper om tyska språkets ljud- och intonationssystem,
- identifiera grammatiska moment och förklara grammatiska strukturer av vikt i en undervisningssituation.

Examination

Delkursen Grammatik examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkursen Tysk fonetik examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkurs 2 Skriftlig språkfärdighet 7,5 högskolepoäng

Översättning, 4,5 hp

I kursen tränas översättning av medelsvåra texter från och till tyska men även systematiskt uppbyggda översättningar av kontrastivt svåra grammatiska företeelser. Övningarna anknyter genomgående till de i delkurs 1 inhämtade grammatikkunskaperna.

Uppsats, 3 hp

I kursen tränas uppsatsskrivning (processkrivning) på tyska över förelagda ämnen, som nära ansluter till kursen i övrigt eller är av allmän karaktär.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- översätta medelsvåra texter till och från tyska men även systematiskt uppbyggda översättningsövningar på kontrastivt svåra grammatiska företeelser,
- producera olika typer av enklare, huvudsakligen korrekta texter på tyska,
- redogöra för viktiga språkspecifika skillnader mellan tyskan och svenskan gällande strukturering av information i textproduktion och dess betydelse för skolundervisningen.

Examination

Delkursen Översättning examineras genom en gemensam nationell skriftlig salstentamen.

Delkursen Uppsats examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkurs 3 Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation 7,5 högskolepoäng

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria, 3 hp

Kursen innehåller en översikt över de tyskspråkiga ländernas litteratur- och kulturhistoria

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Kursen innehåller ett studium av äldre och modern skönlitteratur och modern sakprosa med anknytning till olika områden av de tyskspråkiga ländernas kultur med huvudvikten lagd på den allmänna språkfärdighetsträningen. De äldre verken läses främst ur litteratur- och kulturhistorisk synvinkel. Närvaro är obligatorisk i momentet Textstudium med muntliga övningar.

Efter avslutad kurs ska den studerande

- visa god förmåga att språkligt analysera en text med avseende på såväl tidsbundna som stilistiskt typiska drag, att analysera och förstå innehållet i en text

och att relatera det till historiska, politiska och kulturella företeelser i samtiden,

- kunna redogöra för de tyskspråkiga ländernas kultur, särskilt litteraturen.

Examination

Delkursen Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria examineras genom skriftlig salstentamen.

Delkursen Textstudium med muntliga övningar examineras genom muntlig tentamen.

Delkurs 4 Didaktik II 7,5 högskolepoäng

Delkursen kan ges i samverkan med lärarutbildningen i tyska vid ett partneruniversitet. Inom denna kurs studeras olika språkinläringsteorier med betoning på moderna teorier och andraspråksinläring. Även huvuddragen av det tyska språkets utveckling studeras. Andraspråksproduktioner diskuteras och analyseras. Kursen anknyter till pågående forskningsprojekt inom andraspråksinläring, där den studerande tränas i ett vetenskapligt förhållningssätt. Kursen omfattar även praktiska tillämpningsövningar av IKT-verktyg för undervisning och lärande i språk. Gällande styrdokument diskuteras, och utvärdering och planering av undervisningsuppgifter med anknytning till lärarprofessionen sker i relation till dessa. Närvaro är obligatorisk på denna delkurs. I slutet av terminen kan en fältstudie genomföras i målspråkslandet.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- koppla modern språkinläringsteori till olika undervisningssituationer,
- redogöra för de viktigaste dragen i tysk språkhistoria och kunna diskutera språk i ett kulturellt och socialt sammanhang,
- formulera didaktiska frågeställningar utifrån kurslitteraturen och tillämpa dem på den egna pedagogiska verksamheten,
- planera och utvärdera undervisningsuppgifter i enlighet med gällande styrdokument,
- formulera relevanta problemställningar som grund för en enklare undersökning av vetenskaplig karaktär.

Examination

Delkursen examineras genom aktivt deltagande i seminarier samt ett kortare arbete av vetenskaplig karaktär som anknyter till ett med utgångspunkt i kurslitteraturen valt tema.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppövningar.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget G ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För att erhålla sammanfattningsbetyget Väl godkänd på hela kursen fordras att sammanlagt minst 22,5 poäng av den totala poängsumman åsatts betyget Väl godkänd. För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till maximalt fyra ytterligare tillfällen.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella utgifter i samband med fältstudiedagar står studenten själv för.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1: Grammatik och fonetik II, 7,5 hp

Grammatik, 4,5 hp

Klingemann, Ulrike, Magnusson, Gunnar & Didon, Sybille. *Bonniers tyska grammatik*. Stockholm: Bonnier utbildning, 2007. ISBN: 9789162283520. 272 s.

Referenslitteratur:

Ljung, Magnus & Ohlander, Sölve. *Allmän grammatik*. Malmö: Gleerups, 1992. ISBN: 9789140607454. 239 s.

Tysk fonetik, 3 hp

Material tillhandahålles av institutionen.

Referenslitteratur:

Duden. Aussprachewörterbuch: Wörterbuch der deutschen Standardaussprache. Duden 6. Mannheim: Dudenverlag, 2003.

Siebs Deutsche Aussprache. Berlin: de Gruyter, 1969.

Delkurs 2: Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Översättning, 4,5 hp och Uppsats, 3 hp

Inga obligatoriska läromedel. Den studerande rekommenderas att på egen hand arbeta igenom en av följande böcker:

Freund, Folke & Rossenbeck, Klaus. *Tysk skrivkurs för universitetsstudiet*. Lund: Studentlitteratur, 1976. ISBN: 9789144092416. 168 s.

Haglund-Dragic, Monica & Sandberg, Bengt. *Kulturkrock med Notrufsäule. Övningstexter med översättningsförslag och kommentarer för universitetsstudenter på B-nivån i tyska*. Göteborg: Institutionen för tyska och nederländska, Göteborgs universitet, 1996. 52 s.

Duden. *Deutsches Universalwörterbuch*. Mannheim: Dudenverlag, 2003. ISBN: 3-411-05504-9

Duden. *Richtiges und gutes Deutsch: Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle*. Duden 9. Mannheim: Dudenverlag, 2007. ISBN: 978-3-411-04096-4.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria, 3 hp

Packalén, Sture. *Literatur und Leben. Deutschsprachige Literatur von 750 bis 2000*. Stockholm: Liber, 2002. 301 s. (Distribution: fulltext tillgänglig i www.diva-portal.org)

Lyrik: Tillhandahålls av institutionen. Ca 20 s.

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Fallada, Hans. *Kleiner Mann – was nun?* Reinbek bei Hamburg: Rowohlt, 1991. ISBN: 3499100010. 309 s.

Fontane, Theodor. *Effi Briest*. München: Goldmann, 2003. ISBN: 3442075750. 399 s.

Frisch, Max. *Homo Faber*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1997. ISBN: 978-3-518-39240-9. 240 s.

Goethe, Johann, Wolfgang v. *Die Leiden des jungen Werther*. Stuttgart: Reclam, 2001. ISBN: 3-15-000067-0. 164 s.

Hauptmann, Gerhart. *Bahnwärter Thiel*. Stuttgart: Reclam, 1987. ISBN: 3-15-006617-4. 48 s.

Horvath, Ödon v. *Jugend ohne Gott*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1983. ISBN: 3-518-37563-6183 s.

Kafka, Franz. *Das Urteil und andere Erzählungen*. Frankfurt am Main: Fischer, 1991. ISBN: 3-596-20019-9. 137 s.

Keller, Gottfried. *Kleider machen Leute*. Husum: Hamburger Lesehefte, 1987. ISBN: 3872910027. 48 s.

Schlink, Bernhard. *Der Vorleser*. Zürich: Diogenes, 1998. ISBN: 3-257-22953-4. 207 s.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Hufeisen, Britta & Neuner, Gerhard. *Angewandte Linguistik für den fremdsprachlichen Deutschunterricht*. Berlin: Langenscheidt, 2003. ISBN: 9783468496578. 50 s. i urval.

Roche, Jörg. *Fremdsprachenerwerb – Fremdsprachendidaktik*. A. Francke Verlag, senaste upplagan. 50 s. i urval.

Rosén, Christina. Informationsstruktur i andraspråkstexter. Vad är det som gör att svenska låter som svenska och tyska som tyska? I: Tornberg, Ulrika, Malmkvist, Anita, Valfridsson, Ingela (red.) 2009. *Språkdidaktiska perspektiv. Om undervisning och lärande i främmande språk*. Stockholm: Liber. ISBN: 47-09335-9. 10 s.

Rosén, Christina. Schüler müssen mehr Texte in ihrer Fremdsprache produzieren dürfen. I: *LMS Lingua*, nr 4: 2009. S. 45-54.

Stedje, Astrid. *Deutsche Sprache gestern und heute*. München: Fink, 2007. ISBN: 3770545060. 277 s.

Tornberg, Ulrika. *Språkdidaktik*. Senaste upplagan. Malmö: Gleerup, 2009. ISBN: 978-91-40-66831-8. ca 100 sidor i urval.

Stencilmaterial som tillhandahålls av institutionen. Ca 60 s.